

REFERAT Social- og Sundhedsudvalget 2014-2017 d. 08-05-2017

Mødedato Mandag d. 08. maj 2017 kl. 00:00

Mødested Mødelokale C, Ullasvej 23, Rønne

Indholdsfortegnelse

Fraværende og bemærkninger til dagsordenen.....	3
Udfordringer for den kommunale madproduktion i forbindelse med etablering af køkkener på pleje	5
Status på mål for 2017 og målproces for budget 2018 - Social- og Sundhedsudvalget.....	8
Borgerambassadørens funktion og opgaver.....	11
Miljøpedeller.....	14
Forslag om etablering af pilotprojekt(er) vedrørende madskoleordninger.....	17
Serviceniveau på hjælpemiddelområdet.....	23
Tilsyn 2017 Sandemandsgården.....	27
Gensidig orientering.....	30
Sager til høring i Ældreråd og Handicapråd.....	32
Koordinering med andre politikområder.....	34

Punkt 1: Fraværende og bemærkninger til dagsordenen

Åbent punkt

1 Fraværende og bemærkninger til dagsordenen

00.01.00G01-0069

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Social- og Sundhedsudvalget	08-05-2017	1	

Fraværende

Bemærkninger til dagsordenen

Punkt 2 behandles som fælles punkt med Teknik- og Miljøudvalget. Derudover deltager Chef for Ejendomme og Drift Bjarne Freund-Poulsen, Chef for Center for Sundhed Trine Dorow, Chef for Center for Ældre Birgit Mortensen, leder af Mad- og Rengøringservice Ann Juul Nielsen, leder af DeViKa Nina Kragsskov, Mad- og Måltidskonsulent Nikolaj Løngreen og Konsulent og Udvalgssekretær Magnus Jespersgaard.

Chef for Center for Sundhed Trine Dorow deltager derudover under punkt 3.

Chefen for Center for Ældre Birgit Mortensen deltager derudover under punkt 3, 4 og 9.

Borgerambassadør Heidi Knudsen deltager under punkt 4.

Social- og Sundhedsudvalget den 8. maj 2017:

Punkt 6 tages af dagsordenen idet beslutningsgrundlaget ønskes suppleret med de originale høringsvar. Punktet ønskes genoptaget på udvalgsrådet i juni. Bente Helms og Kirsten Wendell kan ikke medvirke.

Punkt 2: Udfordringer for den kommunale madproduktion i forbindelse med etablering af køkkener på plejecentre

Bilag

Økonomi for plejecentermad

Kommunalt tilskud til madproduktion til plejecentre

Åbent punkt

2 Udfordringer for den kommunale madproduktion i forbindelse med etablering af køkkener på plejecentre

27.42.00G01-0052

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Social- og Sundhedsudvalget	08-05-2017	2	

Hvem beslutter

Social- og Sundhedsudvalget beslutter.
Teknik- og Miljøudvalget beslutter.

Resumé

På Social- og Sundhedsudvalget og Teknik- og Miljøudvalgets møder den 3. april 2017 blev sagen "Etablering af køkkener på plejecentre" behandlet, hvor udvalgene besluttede, at der afholdes et fællesmøde mellem udvalgene, hvor de driftsmæssige udfordringer for den eksisterende kommunale madproduktion bliver behandlet.

Udvalgene bliver orienteret om udfordringerne og arbejdet hermed, samt giver input til den videre proces.

Indstilling og beslutning

Direktionen indstiller,

- a) at TMU og SSU tager orienteringen om den videre proces for den kommunale madproduktion til efterretning
- b) at udvalgene drøfter mulige løsninger

Social- og Sundhedsudvalget den 8. maj 2017:

Orienteringen taget til efterretning. SSU og TMU vil i august blive forelagt en sag med mulige scenarier til nærmere belysninger, herunder finansiering og tidsperspektiv.

Teknik- og Miljøudvalget den 8. maj 2017:

Sagsfremstilling

Administrationen ansøgte den 28. marts 2017 Sundheds- og Ældreministeriet kr. 27.012.657,00 til ombygning og reovering af køkkenerne på plejecentrene Nørremøllecentret, Aabo og afdeling P11 på Lunden. Et positivt svar på ansøgningen vil medføre, at Bornholms Regionskommune kan følge de politiske ønsker om at lave mad fra bunden i de enkelte leve-bo miljø-køkkener. Dette vil medføre en betydelig nedgang i den kommunale centrale madproduktion og medføre større driftsmæssige udfordringer i DeViKa.

De umiddelbare konsekvenser bliver ifølge overslagsberegningerne, at det samlet set medfører en merudgift for kommunen på **504.430 kroner**. De fordeler sig således (se også bilag "Kommunalt tilskud til madproduktion til plejecentre");

Devika

- Øget tilskud til madproduktion til hjemmeboende og Sønderbo i DeViKa på 1.056.846 kroner
- Reducering af tilskud til madproduktion til afdeling P11 på plejecenter Lunden, Nørremølle centret og Aabo på i alt 887.799 kroner.
- Det samlede kommunale tilskud til DeViKas madproduktion stiger **169.046 kroner**.

Center for Ældre

- Øget tilskud til lokal madproduktion på afdeling P11 på plejecenter Lunden, Nørremølle centret og Aabo på i alt 1.578.772 kroner.
- Besparelser på modtagelse af mad på Aabo på 515.111 kroner.
- Besparelser som følge af ændrede funktionsvurderinger på afdeling P11 på plejecenter Lunden, Nørremølle centret og Aabo på i alt 832.524 kroner.
- De samlede kommunale udgifter til plejecentre stiger **230.867 kroner**.

Økonomi og Personale

- Ændring i administrative opgaver i Økonomi og Personale medfører øgede udgifter på i alt **104.247 kroner**.

Som finansiering af denne overgang kan findes ved at bruge midler afsat til madmor i køkkener på plejecentre.

I budget 2017 er der afsat følgende midler hertil;

Regnskabsår	Beløb DKK
2017	408.479,00
2018	612.719,00
2019	816.959,00
2020	816.959,00

Hvis Bornholms Regionskommune vælger at gå videre med implementeringen af Leve-bo miljøer på de resterende bornholmske plejecentre vil de kommunale udgifter til støtte af DeViKas produktion til hjemmeboende og Sønderbo stige yderligere frem til godt 3,5 millioner ved fuld implementering, som det fremgår af vedhæftede bilag "Økonomi for plejecentermad".

Derfor bør der allerede nu ses på hvilke muligheder der er for at lave en tilpasning af DeViKa til en situation hvor al mad til plejecentre produceres decentralt.

Udvalgene præsenteres på fællesmødet for de løsninger som administrationen arbejder med. Udvalgene har her mulighed for at komme med kommentarer og ideer til den videre proces.

Økonomiske konsekvenser

-

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Punkt 3: Status på mål for 2017 og målproces for budget 2018 - Social- og Sundhedsudvalget

Bilag

Bilag 1: Oversigt over udvalgenes mål og delmål 2017

Bilag 2: Målopfølgningsskema SSU

Åbent punkt

3 Status på mål for 2017 og målproces for budget 2018 – Social- og Sundhedsudvalget

00.30.02G01-0018

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Social- og Sundhedsudvalget	08-05-2017	3	

Hvem beslutter

Social- og Sundhedsudvalget beslutter

Resumé

Udvalget skal drøfte status på målene for 2017, samt tage hul på drøftelserne af nye mål for budget 2018.

Indstilling og beslutning

Servicedirektøren indstiller, at udvalget

- a) drøfter status på mål for 2017
- b) drøfter mål for budget 2018
- c) drøfter mulige emner for budgetmøder med centrene i juni

Social- og Sundhedsudvalget den 8. maj 2017:

a og b drøftet.

c drøftet og mulige emner givet videre til relevante centre.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen og de enkelte udvalg har siden målseminaret i februar 2014 arbejdet med målsætninger for Bornholms Regionskommune i de politiske processer. Dels langsigtede mål for valgperioden og dels for budgetårene 2015-2017 i form af delmål.

De enkelte udvalg har ansvar for at sætte retning for udviklingen af de politikområder, der er deres ansvarsområde. Dette skal ske i respekt for tidligere beslutninger og for kommunalbestyrelsens visioner og ønsker for Bornholms udvikling. Udvalgenes mål skal kobles til prioriteringsforslag der vil skulle indgå i budgetmaterialet.

Et naturligt led i arbejdet med mål, er også at udvalget evaluerer status på implementering af delmål for 2017.

Status og opfølgning på mål for 2017

Status og opfølgning på mål for 2017. Orientering om hvilke indsatser der er iværksat og status på fremdrift i forhold til delmål for 2017.

Udvalgets langsigtede mål og aktuelle delmål for 2017 kan ses i bilag 1.

Derudover kan oversigten over mål og status på delmål ses af bilag 2.

Oplæg til nye delmål for 2018

De langsigtede mål for valgperioden løber til og med 2017.

For at sikre en kontinuitet frem mod kommunalvalget bør udvalget drøfte evt. oplæg til nye mulige delmål på baggrund af udviklingen inden for politikområdet. Det anbefales fra administrativt hold, at delmålene tager udgangspunkt i de langsigtede mål for 2014-2017, hvor de langsigtede mål og delmålene "forlænges" og eventuelt tilrettes.

I forbindelse med nye delmål vil det være muligt at lade delmålet formulere som en evaluering af de samlede indsatser for det langsigtede mål over valgperioden.

For at give en ny kommunalbestyrelse de bedst mulige arbejdsbetingelser opfordres udvalget til at sætte få, realistiske delmål for 2018.

Udvalget kan i denne forbindelse også arbejde med delmål der går på tværs af udvalgsområder, og lægge op til andre udvalg at arbejde med delmålet.

Udvalgets delmål til det videre arbejde med budget 2018 besluttet endeligt på udvalgs møderne i juni.

Emner til budgetmøder mellem udvalg og centre

I forbindelse med udvalgets møde i juni afholdes i forlængelse af tidsplanen for mål- og budgetprocessen budgetmøder med centrene under udvalgets område.

Udvalget drøfter på maj-mødet mulige emner til budgetmøderne ml. udvalget og repræsentanter fra centre i juni.

Økonomiske konsekvenser

-

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Punkt 4: Borgerambassadørens funktion og opgaver

Åbent punkt

4 Borgerambassadørens funktion og opgaver

27.00.00G01-1621

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Social- og Sundhedsudvalget	08-05-2017	4	

Hvem beslutter

Social- og Sundhedsudvalget

Resumé

I forbindelse med puljen til en mere værdig ældrepleje fik Bornholms Regionskommune 10,2 mio. kr. Nogle af disse midler er brugt til ansættelse af en borgerambassadør, som skal yde ældre borgere hjælp og vejledning om ældre- og sundhedsområdet, men også sikre, at området "lærer" af klager fra borgere og pårørende. På mødet vil Ældrechefen og borgerambassadøren uddybe borgerambassadørens funktion og opgaver.

Indstilling og beslutning

Servicedirektøren indstiller,

- at orienteringen tages til efterretning, og sendes til Bornholms Ældreråd og Handicaprådet til orientering.

Social- og Sundhedsudvalget den 8. maj 2017:

Taget til efterretning, og sendes til orientering i Bornholms Ældreråd og Handicaprådet. Social- og Sundhedsudvalget ønsker en status på udvalgets møde i november.

Sagsfremstilling

Borgerambassadørstillingen er blevet besat d. 1. marts 2017. Det er ønsket, at kommunen med denne stilling giver borgerne mulighed for at få hjælp og vejledning til at finde rundt i det kommunale system på ældre- og sundhedsområdet. Borgerambassadøren skal også være brobygger mellem borgere og kommunen, og give mulighed for en forventningsafstemning. Funktionen skal medvirke til, at borgeren oplever sig set og hørt, i alle tilfælde.

Borgerambassadørens opgaver er bl.a.:

- medvirke til at skabe eller genskabe god og respektfuld dialog mellem borgere og kommune, hvor den er gået i hårdknude,
- møde borgere i øjenhøjde når de oplever, at der er noget som ikke svarer til deres forventninger,
- vejlede generelt om andre områder end sundheds- og ældreområdet, hvis borger oplever behov herfor,
- opbygge en systematisk viden om, hvad der skal til, for at borgere mærker, at ældre- og værdighedspolitikken efterleves, og
- formidle borgeres oplevelser ind i ældre- og sundhedsområdet på en måde, så det giver læring i vores organisation.

Økonomiske konsekvenser

Ingen.

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Punkt 5: Miljøpedeller

Åbent punkt

5 Miljøpedeller

15.20.05P08-0003

Behandling

Social- og Sundhedsudvalget

Mødedato

08-05-2017

Åbent punkt

5

Lukket punkt

Hvem beslutter

Erhverv- og Beskæftigelsesudvalget

Social- og Sundhedsudvalget

Resumé

I maj 2016 blev tilbuddet "Miljøpedeller" igangsat i henholdsvis Center for Psykiatri og Handicap (Social- og Sundsområdet) og i Center for Erhverv, Uddannelse og Beskæftigelse (Beskæftigelsesområdet) med en normering hvert sted.

Social- og sundhedsudvalget og Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget har ønsket et oplæg vedrørende muligheden for sikring af tilbuddet miljøpedeller efter projektperiodens udløb 31. december 2018.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller,

- at udvalget drøfter driften af tilbuddet miljøpedeller efter projektperiodens udløb 31. december 2018.

Social- og Sundhedsudvalget den 8. maj 2017:

Drøftet, og ønsker stillingtagen til finansieringen fra 2019 i forbindelse med behandlingen af budget 2018 og overslagsår.

Sagsfremstilling

I budget 2016 blev der afsat et årligt beløb på 945.388 kr. i 3 år til miljøpedeller.

Social- og Sundhedsudvalget, Teknik- og Miljøudvalget samt Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget fremlagde sagen for kommunalbestyrelsens den 25. februar 2016 hvor den blev godkendt med angivelse af målgrupper og arbejdsopgaver for de borgerne der er i ordningens målgruppe for indsatsen og som har brug for at komme tættere på arbejdsmarkedet.

Beslutningen blev:

- at ordningen forankres i Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget og Social- og Sundhedsudvalget,
- at der overføres 515.444 kr. årligt i perioden 2016 – 2018 fra bevilling 61 Økonomi og Personale under Center for Økonomi og Personale til bevilling 41 Uddannelse og beskæftigelse under Center for Erhverv, Uddannelse og Beskæftigelse,
- at der overføres 515.444 kr. årligt i perioden 2016 – 2018 fra bevilling 61 Økonomi og Personale under Center for Økonomi og Personale til bevilling 32 Center for Psykiatri og Handicap.

Formål med projektet

Tilbuddet har til formål at træne fremmødestabilitet, styrke sociale- og faglige kompetencer, samt give kendskab til kulturen på arbejdsmarkedet, hvor deltagerne via en udslusning kan få udvidet deres netværk med henblik på individuelle praktikker, lærlingeforløb og evt. ansættelse.

Arbejdsopgaver

Projektet tager udgangspunkt i en forudsætning om at deltagerne skal indgå i opgaver vedrørende almindelig vedligeholdelses- og renoveringsarbejde for kommunen. Center for Ejendomme & Drift er bestiller af opgaver i de to sjak af miljøpedeller.

Budget

Det nuværende budget for projekt "Miljøpedeller" er følgende. Budgettet tager udgangspunkt i et projekt til 12 borgere.

12 borgere	
Løn til medarbejdere	858.888 kr.
Leasing af mandskabsbil	72.000 kr.
Drift	75.000 kr.
I alt	1.005.888 kr.

Budgettet tager udgangspunkt i almindelig vedligehold og renoveringsarbejde for kommunen, borgerforeninger o. lign.. Der er ikke indregnet mulighed for eventuelle nyetableringer. Midlerne er delt mellem Social- og Sundhedsudvalget og Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget, så der hvert sted kan ansættes en tovholder til 6 miljøpedeller.

Det er administrationens vurdering, at projektet/projekterne vil kunne videreføres indenfor samme budgetramme, hvilket betyder, at der fra budgetår 2019 og frem vil skulle tilføres kr. 1.006.000, som vil blive delt ligeligt mellem Social- og Sundhedsudvalget og Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget.

Økonomiske konsekvenser

Der er tale om et 3 årigt projekt i budget 2016 dvs. midlerne udløber i 2018. Såfremt projektet skal videreføres efter 2018, skal dette ske via en ny bevilling.

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Punkt 6: Forslag om etablering af pilotprojekt(er) vedrørende madscoleordninger

Åbent punkt

6 Forslag om etablering af pilotprojekt(er) vedrørende madskoleordninger

29.09.04A08-0001

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Social- og Sundhedsudvalget	08-05-2017	6	

Hvem beslutter

Børne- og Skoleudvalget indstiller
Social- og Sundhedsudvalget indstiller
Teknik- og Miljøudvalget indstiller
Økonomi- og Planudvalget indstiller
Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

I juni 2016 blev et projekt om etablering af skolemadsordninger drøftet i Børne- og Skoleudvalget og i Social- og Sundhedsudvalget. Forslaget med de 3 modeller (Central produktion, Egenproduktion og Madskoler) blev efterfølgende præsenteret på et møde i Samrådet for Bornholms Regionskommunes skolevæsen i november 2016. Forslaget med Madskoler har været i høring i skolebestyrelser og Handicapråd i perioden 27. januar – 10. marts 2017. Der er modtaget høringsvar fra 7 skolebestyrelser samt Handicaprådet.

Indstilling og beslutning

Servicedirektøren indstiller,

- at Center for Ejendomme og Drift udarbejder anlægsoverslag vedrørende madskoler på Paradisbakkeskolen, Hans Rømer Skolen og Kildebakken, idet der tages hensyn til særlige krav til handicapforanstaltninger på Kildebakken.
- at der bevilges 116.000 kr. til udarbejdelse, inkl. ekstern rådgivning, udvikling af madskolekoncept og organiseringsmodel. Bevillingen finansieres af Center for skole, Kultur og Fritids overførte midler fra 2016.
- at det udarbejdede materiale indgår i arbejdet med budget 2018

Social- og Sundhedsudvalget den 8. maj 2017:
Punktet er taget af dagsordenen jævnfør punkt 1.

Sagsfremstilling

Et resumé over høringssvarene viser, at Rønneskolen og Ungdomsskolen med forskellige argumenter anfører, at de ikke er interesserede i at deltage i pilotprojekt i forhold til madskoler, og heller ikke på længere sigt ønsker at indgå i et madskoleprojekt.

Svartingedal Skole vurderer, at både forældrebetaling og etablering af madskoler er økonomisk u hensigtsmæssige. De forventer ikke, at der kan opnås tilslutning med

forældrebetaling på hverken 20,- eller 25,- kr. pr. måltid, og mener det er for dyrt at etablere madskolerne.

Kongeskærskolen tilslutter sig forventningen om positive effekter ved etablering af madskole. Dog er skolebestyrelsen bekymret over risikoen for, at forældrebetalingen vil medføre et A- og B-hold, og derfor ønskes madordning gratis for alle elever. Desuden peges der på risikoen for, at skolens ressourcer bliver belastede af en madordning, og at fokus på kerneopgaven bliver forstyrret.

Handicaprådet anbefaler frivillige madordninger på et par skoler under forudsætning af, at de fysiske rammer er på plads inden forsøget igangsættes.

Kildebakken ser gerne sig selv som pilotskole men forventer, at der bliver foretaget en nøjagtig beregning af anlægs- og driftsudgifter tilpasset skolens særlige behov og handicaptilpasning. Skolen forventer et øget fokus på sundhed og positive kulturelle effekter af at spise sammen. "Eleverne vil gerne lære at klare sig selv og spise sundt, lave sund mad og opleve det sociale fællesskab i en madgruppe". Slutteligt påpeges visse udfordringer ift. at afklare strukturen omkring hele madskolen samt brugerbetaling.

Hans Rømer Skolen har indgået partnerskab med Bornholms Landbrug med det formål, at skolens elever får læring og hands-on oplevelser i madens vej fra jord til bord. En madordning vil komplementere denne indsats og styrke skolens profil i lokalsamfundet og i det bornholmske skolevæsen generelt. Skolen har tidligere deltaget i pilotprojekter med madordning, hvor erfaringen er, at elever og forældre er interesserede i en sund madordning. Skolen påpeger, at der ikke i skolens budget er ressourcer til at dække uforudsete følgeomkostninger og forudsætter, at alle udgifter skal være kendte og finansierede på forhånd. Ligeledes ønskes der foretaget grundige kalkuler vedr. sammenhængen mellem deltagelsesprocent og deltagerbetaling, og der bør sigtes efter at "alle kan være med". Slutteligt nævnes, at "Madskolen" betragtes som en opgave for hele skolen og samtlige elever, og at der forventes fastansat professionelt personale i storkøkkenet.

Paradisbakkeskolen beskriver muligheden for etablering af Madskole som en opkvalificering af skolens profil og styrkelse af kerneopgaven. Skolen arbejder i forvejen med skolehaver og samarbejder med Amager Fælled Skole, som har 13 års erfaring som Madskole. Det påpeges, at der allerede tænkes i FASE III (ombygning af de fysiske læringsmiljøer), omkring grøn profil og etablering af produktionsdrivhus. Paradisbakkeskolen har fuld medarbejderopbakning til madskoleprojektet. Høringssvaret indeholder tillige detaljerede beskrivelser af det forventede udbytte hvad angår læring, dannelse, fysiologisk sundhed, mental sundhed, struktur, kultur, sociale færdigheder og inklusion, der understreger skolens ønske og ambition vedr. etablering af madskole.

Af udfordringer nævner Paradisbakkeskolen andelen af brugerbetaling med en smertegrænse på 20,- kr. pr. måltid. Tillige forventes tilslutningsgraden at tage en del år at bygge op. Det foreslås på baggrund af erfaringer fra andre kommuner, at Bornholms Regionskommune centralt administrerer madordningerne.

Hvad er en madskole?

I madskolen fremstilles maden dagligt på skolen i et produktionskøkken, der er designet til, at elever tager del i madlavningen, salg og servering. Elever fra udvalgte klassetrin skiftes til at deltage i madlavningen sammen med faglært personale. I denne model forudsættes, at der er etableret såvel produktionskøkkener, der kan rumme elevernes deltagelse i madlavningen samt spisefaciliteter til eleverne på skolen.

På baggrund af høringssvarene anbefales det, at det undersøges, hvordan madskoler kan organiseres på Paradisbakkeskolen, Hans Rømer Skolen og Kildebakken. Desuden foreslås, at der udarbejdes et anlægsoverslag for de tre skoler.

Udarbejdelsen af anlægsoverslag vedr. bygnings- og indretningsmæssige rammer for de tre skoler foreslås i første omgang foretaget af i Center for Ejendomme og Drift. Der bør ved den endelige projektering inddrages ekstern rådgivning fra relevant vidensinstitution.

Anlægsoverslagene skal kvalificeres i forhold til den enkelte skoles rammer, bygningsmasse og struktur samt forventelig udvikling i elevantal. Overslagene skal koordineres med FASE III, der omhandler etablering af nye læringsmiljøer på Kongeskærskolen, Svartingedal Skole, Hans Rømer Skolen og Paradisbakkeskolen således, at der er gensidig understøttelse mellem ambitionerne om nye læringsmiljøer og implementering af Madskolen.

Anlægsoverslagene suppleres med udarbejdelse af koncept for Madskoler i BRK. Det være sig driftsplaner- og budgetter for hver pilotskole, herunder administration, betalingssystem, dagligdagsstruktur, ledelse, hvervekampagne, mål for tilslutning og kompetenceplaner. Konceptet og driftsplaner udarbejdes af ekstern rådgiver i samarbejde med Center for Skole, Kultur og Fritid samt Center for Sundhed.

Såfremt en eller flere skoler godkendes som pilotprojektskoler, sker dette med forventning om etablering af en efterfølgende varig madordning på den pågældende skole.

Økonomiske konsekvenser

Ressourceforbruget i forbindelse med etablering og drift af madskoler relaterer sig til fem primære formål, hvor maden er en integreret del af skolens hverdag, pædagogik og organisering:

- Nyt læringsmiljø (produktionskøkken) som erstatter det nuværende rum for madkundskab. Det nye rum har mulighed for at rumme tværfaglige læringsperspektiver, som understøtter eller løfter det nuværende arbejde med læringsmål. Der kan arbejdes tværfagligt med fag som matematik, dansk, engelsk, kemi, biologier m.fl.
- Madordning. Alle elever på skolen kan tilmelde sig madordningen, hvor de dagligt vil få serveret et sundt frisktillavet måltid.
- Udsatte familier skal have mulighed for at søge om tilskud til deltagelse i madordningen med henblik på at understøtte trivsel, hvor der kan være særligt behov.
- Fælles spisefaciliteter. Det fælles spiserum, hvor alle elever spiser frokost (inklusive egne madpakker), danner en særlig ramme med fokus på dannelse og fællesskaber.
- Handlekompetencer for elevens egen sundhed og trivsel. Via deltagelsen i køkkenproduktionen samt de relaterede aktiviteter tilegner eleverne sig færdigheder og viden om god, velsmagende mad og sunde madvaner.

Omkostninger ved etablering og drift af madskole:

Anførte nominelle beløb er anvendt på baggrund af anlægsberegninger og erfaringer fra følgende kommuner: København, Aarhus og Svendborg, samt driftsbudgetter fra madskoler i Københavns kommune.

Forudsætningen for anvendelsen af beløbene er, at de gælder som retvisende skøn på omkostninger ved anlæg og drift, der eksemplificerer det fulde billede af de økonomiske konsekvenser.

Etableringsomkostning:

Siden 2010 er der blevet etableret tolv madskoler i Københavns Kommune og en i Svendborg Kommune (flere er på vej). Anlægsudgifterne afhænger i særlig grad af den eksisterende skoles bygningsmasse, faciliteter og muligheder.

Anlægsudgifterne har i ovenstående periode varieret mellem 5 og 11 mio. kr. (nominelle beløb)

Udgifterne har indeholdt:

- Ombygning af og eventuel tilbygning til nuværende bygninger:
Produktions- og læringskøkken, lagerfaciliteter og spisefaciliteter.
- Inventar og redskaber.
- Projektledelse.
- Ekstern Rådgivning – bygninger og indretning.

Overslag på ekstern rådgivning vedr. organisering og udvikling af koncept:
Kr. 116.000,- i alt for det samlede koncept.

Et bud på fremtidige driftsomkostninger:

Nedenstående eksempler er perspektiveret i forhold til en madskole med tilslutningsprocent på henholdsvis 50 og 75%. Der forventes en indkøringsperiode med lavere tilslutning som tillige kræver driftstilskud til løn, el, vand etc. (ikke beregnet).

Driftstilskuddet øges i takt med tilslutningen. Tilslutningen må tillige forventes at være højere ved en lavere forældrebetaling.

Årligt driftstilskud én madskole:

	Tilslutning	Årligt tilskud	Tilslutning	Årligt tilskud
Forældrebetaling 20,-	50%	700.000,-	75%	1.000.000,-
Forældrebetaling 25,-	50%	475.000,-	75%	650.000,-

Tabel (1) viser baggrunden for de enkelte eksempler med følgende variable: antal elever, tilslutningsprocent og forældrebetaling.

Tabel 1

Elevantal		500		
Spisedage/år		200		
Pris pr. måltid	kr.	32		
Forældrebetaling	kr.	20		
Tilslutning		50%	75%	
Tilskud til ressourcetsvage familier*	kr.	100.000		
Årligt kommunal driftstilskud	kr.	700.000	kr. 1.000.000	
Forældrebetaling		25		
Tilslutning		50%	75%	
Tilskud til ressourcetsvage familier*	kr.	125.000		
Årligt kommunal driftstilskud	kr.	475.000	kr. 650.000	

Pris pr måltid inkl:
 Køkkenløn
 Lærerløn (65%)
 Rengøringsløn
 Beklædning m.m.
 Rengøringsartikler
 Råvarer (nogle incl. frugt)
 El, vand, varme
 Anskaffelser
 Vedligeholdelse/ reparation
 Øvrige varekøb
 Diverse incl administration

*50 % pr. barn, til 10 % af eleverne.

Vurderingen af driftsomkostningerne skal kvalificeres i forbindelse med udviklingen af madskolekoncepterne på de foreslåede tre skoler.

Tidsplan 2017

Tid	Aktivitet
2.maj & 8.maj	Behandling i fagudvalg
16. maj	Behandling i ØPU
24. maj	Behandling i KB
Juni måned	Udarbejdelse af anlægsoverslag
Juni måned	Udarbejdelse af konkret madskolekoncept for Paradisbakkeskolen, Hans Rømer Skolen og Kildebakken
1.august	Anlægsoverslag fremsendes til de relevante centre
1.august	Det konkrete madskolekoncept fremsendes til de relevante centre

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Punkt 7: Serviceniveau på hjælpemiddelområdet

Bilag

Forslag til revideret serviceniveau for hjælpemidler, forbrugsgoder, boligindretning, handicapbiler og støtte til individuel befordring, marts 2017

Åbent punkt

7 Serviceniveau på hjælpemiddelområdet

27.60.00P23-0001

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Social- og Sundhedsudvalget	03-04-2017	3	
Handicaprådet	24-04-2017	2	
Social- og Sundhedsudvalget	08-05-2017	7	

Hvem beslutter

Social- og Sundhedsudvalget beslutter

Resumé

Der er udarbejdet forslag til revision af serviceniveau for hjælpemidler, forbrugsgoder, boligindretning, handicapbiler og støtte til individuel befordring.

Indstilling og beslutning

Servicedirektøren indstiller til Social- og Sundhedsudvalget, at

- revideret forslag til Serviceniveau for hjælpemidler, forbrugsgoder, boligindretning, handicapbiler og støtte til individuel befordring sendes i høring i Ældrerådet og i Handicaprådet

Social- og Sundhedsudvalget den 3. april 2017:

Godkendt

Servicedirektøren indstiller til Social- og Sundhedsudvalget, at

- revideret forslag til Serviceniveau for hjælpemidler, forbrugsgoder, boligindretning, handicapbiler og støtte til individuel befordring godkendes

Social- og Sundhedsudvalget den 8. maj 2017:

Godkendt, idet det præciseres at revisionen ikke medfører besparelser i Bornholms Regionskommune.

Sagsfremstilling

Serviceniveauet på hjælpemiddelområdet i Bornholms Regionskommune blev første gang godkendt i Social- og Sundhedsudvalget den 2. februar 2015.

Formålet med udarbejdelse af Serviceniveau for hjælpemidler mv. er at tilbyde borgere i Bornholms Regionskommune en ensartet sagsbehandling, således at der træffes ensartede afgørelser om ydelser til borgere med samme behov eller samme situation. Afdeling Hjælpemidler vurderer, at det ensartede serviceniveau på hjælpemiddelområdet har styrket sagsbehandlingen på området og giver borgere, pårørende, interesseorganisationer og politikere et overblik over de ydelser der tilbydes. Der foreligger intet lovkrav til kommunerne om udarbejdelse af

kvalitetsstandard/serviceniveau på området, og det beskrevne serviceniveau er således vejledende, idet der altid foretages en individuel vurdering ved enhver ansøgning.

Afdeling Hjælpemidler har nu arbejdet med udgangspunkt i det godkendte serviceniveau i to år og der har vist sig behov for justeringer af dette. Dette skyldes bl.a. de erfaringer sagsbehandlernes har opnået og nye principafgørelser på området.

Hele hjælpemiddelområdet er endnu en gang gennemgået og kommunens serviceniveau er vurderet dybdegående i forhold til lovgivningen for at fastlægge et niveau, der er så tæt på kerneopgaven som muligt.

Som udgangspunkt er der tale om finjusteringer for at tydeliggøre kriterier og begrundelser for berettigelse af hjælp i henhold til hjælpemiddelovgivningen. Men der er også foretaget følgende større justeringer:

- Opvaskemaskine udgår, idet Ankestyrelsen har besluttet at opvaskemaskine er sædvanligt indbo
- Apps og abonnement til apps på telefoner er tilføjet, idet Ankestyrelsen har besluttet at der kan ydes hjælp til dette, hvis der er tale om at afhjælpe en varigt nedsat kommunikations-evne.
- Robotstøvsuger udgår, idet Ankestyrelsen har besluttet at robotstøvsuger er sædvanligt indbo i lighed med traditionelle støvsugere
- Elevationsseng udgår. I situationer hvor en borger har en lidelse der nødvendiggør, at han/hun skal elevare hovedgærde og/eller benende, og hvor puder og separat eleverbart hovedgærde ikke kan benyttes, udlånes plejeseng med baggrund i genbrugsværdien.

Individuel befordring i henhold til lov om social service § 117 og vederlagsfri fysioterapi

Social- og Sundhedsudvalget godkendte på møde den 26. oktober 2015, at borgere tilbydes befordring til vederlagsfri fysioterapi indenfor serviceniveauet for Individuel befordring i henhold til lov om social service § 117, stk. 1. Baggrunden var, at kvalitetsstandarden for Individuel handicapørsel HandyBAT på daværende tidspunkt ikke indeholdt denne mulighed.

Der foreligger nu et forslag til revision af kvalitetsstandarden for HandyBAT, der åbner op for, at HandyBAT fremover kan benyttes til kørsel til tandlæge, fysioterapi, kiropraktor, psykolog, fodterapeut og lignende - og dermed også potentielt for kørsel til vederlagsfri fysioterapi.

I nærværende forslag til revision af serviceniveauet for Individuel befordring i henhold til § 117 fastholdes tilbuddet om befordring til vederlagsfri fysioterapi, idet der er tale om længere varende forløb, der kan konflikte med det maksimale antal ture, der tilbydes i HandyBAT.

Økonomiske konsekvenser

Ingen

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

Til høring i Handicaprådet:

Handicaprådet den 24. april 2017:

Handicaprådet ser med stor tilfredshed på forslaget til serviceniveauet.

Til høring i Ældrerådet d. 2.5.2017:

Ældrerådet den 2. maj 2017:

Bornholms Ældreråd bemærker, at der lægges op til store besparelser i fremlagte forslag og er bekymret over egenbetaling på hjælpemidler og hvordan det vil påvirke rehabilitering.

Punkt 8: Tilsyn 2017 Sandemandsgården

Bilag

Tilsynsrapport Sandemandsgården 2017

Åbent punkt

8 Tilsyn 2017 Sandemandsgården

27.12.16K09-0178

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Social- og Sundhedsudvalget	08-05-2017	8	

Hvem beslutter

Social- og Sundhedsudvalget til efterretning

Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget til efterretning

Resumé

Jf. lov om retssikkerhed og administration § 16 har Kommunalbestyrelsen pligt til at føre tilsyn med, hvordan de kommunale opgaver skal løses, jf. § 15. Tilsynet omfatter både indholdet af tilbuddene og den måde, opgaverne udføres på. De generelle tilsynsbestemmelser i Retssikkerhedsloven suppleres af Servicelovens bestemmelser om tilsyn.

Indstilling og beslutning

Servicedirektøren indstiller, at

- Tilsynet tages til efterretning

Social- og Sundhedsudvalget den 8. maj 2017:
Taget til efterretning.

Sagsfremstilling

Det kommunale tilsyn har aflagt anmeldt tilsynsbesøg på dagtilbuddet Sandemandsgården den 17. marts 2017. Der er foretaget en fysisk gennemgang af tilbuddene, samt gennemført interview med brugerrepræsentanter, personale samt leder. Tilsynet har berørt nedenstående hovedtemaer, og der er efterfølgende udarbejdet en rapport. Tilbuddet er funderet i Servicelovens § 104.

Hovedtemaerne i tilsynet:

- Tilbuddets fysiske standard
- Samarbejde/kommunikation
- Tilbuddets ydelser og deres udførelse
- Administration, egenbetaling m.m.
- Magtanvendelser/omsorgspligt
- Tilbuddets personalepolitik m.m.
- Tilbuddets personaleplanlægning
- Værdigrundlag, servicedeklaration, udvikling
- Øvrige, herunder administration af evt. medicin

Samlet indtryk af tilbuddet:

Det er Tilsynets samlede indtryk, at Sandemandsgården har fundet sin rolle i Center for Erhverv, Uddannelse og Beskæftigelse. Der er et stort engagement i forhold til at finde samarbejdsparter i det private erhvervsliv, så brugerne kan få en arbejdsidentitet.

Tilsynet finder, at brugerne af Sandemandsgården har et godt tilbud, hvor deres evner og ønsker bliver tilgodeset.

Tilsynet finder således:

- at borgerne får den hjælp, som de har ret til efter loven og efter de beslutninger, som kommunalbestyrelsen har truffet
- hjælpen er tilrettelagt og bliver udført på en faglig forsvarlig måde.

Der gives ingen anbefalinger i dette tilsyn.

Rapporten fremsendes til Bornholms Ælderåd og til Handicaprådet til orientering og med mulighed for at sende eventuelle kommentarer eller ønsker til opfølgning inden udvalgenes behandling af sagen.

Økonomiske konsekvenser

-

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

Til orientering i Handicaprådet:

Handicaprådet den 24. april 2017:

Handicaprådet ser med stor tilfredshed på tilsynet og sender stor ros til Sandemandsgården som projekt og det arbejde der udføres.

Til orientering i Ældrerådet d. 2.5.2017, og med mulighed for at sende eventuelle kommentarer eller ønsker til opfølgning inden udvalgenes behandling af sagen.

Ældrerådet den 2. maj 2017:

Bornholms Ældreråd tager tilsynets rapport til efterretning, idet der de sidste to år ikke er givet anbefalinger.

Punkt 9: Gensidig orientering

Åbent punkt

9 Gensidig orientering

00.01.00G01-0069

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Social- og Sundhedsudvalget	08-05-2017	9	

- Social- og Sundhedsudvalget modtager en orientering om udviklingen i Center for Ældres økonomi og resultaterne af iværksatte tiltag.
- Social- og Sundhedsudvalget modtager en orientering om arbejdet med at finde løsninger ovenpå lukningen af Grennesminde Bornholm.
- Bente Helms orienterer om proces vedrørende nedsættelse af udsatteråd.
- Kort evaluering af Social- og Sundhedsudvalgets besøgstur.
- Aftale om besøg på Røbo.

Social- og Sundhedsudvalget den 8. maj 2017:

Orientering givet og modtaget.

Punkt 10: Sager til høring i Ældreråd og Handicapråd

Åbent punkt

10 Sager til høring i Ældreråd og Handicapråd

00.01.00G01-0069

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Social- og Sundhedsudvalget	08-05-2017	10	

Indstilling og beslutning

Servicedirektøren indstiller, at

- Der ikke er nogen punkter til høring

Social- og Sundhedsudvalget den 8. maj 2017:

Godkendt.

Punkt 11: Koordinering med andre politikområder

Åbent punkt

11 Koordinering med andre politikområder

00.01.00G01-0069

Behandling

Social- og Sundhedsudvalget

Mødedato

08-05-2017

Åbent punkt

11

Lukket punkt

Indstilling og beslutning

Social- og Sundhedsudvalget den 8. maj 2017:

Der arbejdes videre med punkt 2 i samarbejde med Teknik- og Miljøudvalget.